

SETMANARI CASTELLARENC

ANY VI :: NÚM. 263
Castellar del Vallès - 11 març 1938Reducció, Administració i Impremta:
Purg de la Creu, 3Número solt: 50 cèntims
Subscripció 1'50 « al mes

Destriaments

Quan ens cau al damunt una imposició, submissió o determinació i aquesta és viscuda, jutjada i complida estrictament amb tots els agravants de la regidesa i severitat, el mandat queda desvirtuat, anihilat de tal manera, que tota força autoritària resta anul·lada per complet.

L'home mogut pel maquinisme de l'austeritat, descomptant-hi les funcions energümens, és ell el principi de la substància, la prescripció de les formes decisives i la vitalitat de la voluntat en forma i en força.

I avui que vivim els dies de les màximes manifestacions austeres, els més grans sacrificis es posen a la pràctica, mentre la dosi d'optimisme brolla de per tot i l'esperança aureolant-se es congrua amb la volàtil incògnita i tots els batecs d'ales junts no són prous per emprendre el vol segur envers on radica l'ígnit.

Però, avui també—i hem de reconèixer-ho ja que va afinança la balança de la justa compensació a l'austeritat d'uns—resulta asfixiant l'aire viciat, corromput i verinat pel giravoltar incessant sense nord ni guia d'uns altres, que moguts per les pestilents aigües del fanatisme, esmercen energies inútils.

Les formes bàsiques que excedeixen o ultrapassen els límits de l'entusiasme i de la passió són fanàtiques i la seva corrent solament pot conduir i convertir a l'individu en un veritable energümen del moment, predisposant-se amb la conformitat que recareix el cas, a veures esmicolat irremissiblement tard o d'hora—més sirà—per la força energitzant dels compliments austers.

AQUEST NÚMERO HA PASSAT PER LA CENSURA

TEMES D'AGRICULTURA

MARÇ

El març, com tots sabem, és el mes que més radicalment sol canviar d'un dia a l'altre. El març marceja, és a dir, el temps és tan variable que els seus canvis no es poden comparar amb els de cap altra temporada. Són propis i característics d'aquest mes; per expressar-ho així, es diu: fa temps de març, marceja.

Més, els dies s'han allargat ja molt i per això el sol té més hores per escalfar la terra i l'atmosfera, i la naturalesa, com agraïment, activa d'una manera vista les funcions del regne vegetal, posant en circulació la sava de quasi totes les plantes del nostre país.

Es hora, doncs, de practicar aquelles operacions que deuen fer-se directament sobre aquestes abaus de què es trovin en plena vegetació: esporgar, podar, empeltar i trasplantar.

CULTIUS D'HORTA

SEMBRES A PLE AIRE.—Llavors: agrelles, àpits, bledes, carabaces carabacneres, carabaces de bon gust, carabaces de rabaquet, cards, cogombres, col de set setmanes, col borraixona comuna (terres frescals), col de mitra, col genovesa, creixems d'aigua, enciam bledar, enciam d'escarxofer, enciam escaroler blanc d'estiu, enciam romà llarg blanc, espàrrecs grossos, espinacs de fulla ample (per a collir tendre), faves o mongetes nanes, mongetes motxes grises, mongetes motxes vermelles, mongetes renegues, mongetes d'avellaneta vermella, mongetes d'avellaneta negra, mongetes blanques primarengues, melons valencians i altres varietats primerengues, pastanaga de taula, pèsols nans de set setmanes, pèsols nans verds, pèsols verds arrugats, pèsols caputxins o tirabecs, porros, ravenets rodons, ravenets mitjans, remolatxa o bleda-rave de taula, salsifis o escorçoneres, cerfull, cindries, xirivies,

EN LLOCS ABRIGATS O EN BONA EXPOSICIO.—Llavors: albergínies, pebrots grossos de morro, pebrots grossos llargs o de banya, tomàtecs de pometa, tomàtecs de poma, tomàtecs de pera, tomàtecs d'albercoc.

Tuberculs: moniatos (per a trasplantar els brots pel maig).

JARDINERIA

A PLE AIRE.—Llavors: agerato, cannes, canya d'Índia o plantes de rosari, caputxina nana, clavells d'Índia nans, coronats o reina Margarida, escabioses, gelosia plumosa o piramidal, gallardia, girassol, mant real, mirambell de xiprer, nanyos o abrets, perpetuïnes, pertuïnes, rosa d'agost o clavell de moro, rosa mística o zinnia, sensitiva o planta vergonyosa, tageta signate, verdalaga de flor, vellut o cresta de gall.

Enradaderes: aranja blanca, balsamilla, caputxines altes o murritort, carabacetes, carabaces vinateres, caragol real, cobeia morada, dòlics gegants, llúpol o cervesa, llesamí de Xile o mandavillea, llesamí d'Índia, maravelles o enradaderes de campanetes, passionària.

Cabecss, tuberculs i arrels: begonies de flor, cannes, canya d'Índies (de flors grosses), caladium (nom llatí) o calcàcia, dàlies, hemorocallis, giadiols, vares de gessè o nards.

SOTA COBERT, EN LLOCS ABRIGATS O AMB TERRAGADES.—Llavors (plantes de fullatge ornamental): fènix, latànies, palmeres, palmets o xamerops humilis, plàtan d'Amèrica o mûsa.

Diverses: coleus, centàures, dracenes, mimoses.

VORES DE JARDI.—Diverses: crespínell, tradescantia.

AGUSTÍ RIFER VILA

Ciutadà: El teu deure és exigir el tiquet sobre consumacions i d'aquesta manera ajudar al municipi que és el teu poble.

Ciutadà: Contribueix a les càrregues municipals exigint el tiquet municipal sobre consumacions. Recordat d'inutilitzar-lo.

Pau Claris

Desembre 1585 - 27 febrer 1641

La figura de l'il·lustre canonge de la Seu d'Urgell, representant primerament del seu Capítol a les Corts Catalanes, Diputat després i President de la Generalitat de Catalunya, és una figura que destaca ben remarcada enmig d'un quadre de grandeses, encara que de caire tràgic, en la història de la nostra pàtria. Fou aquest quadre el que dibuixà el patriotisme dels catalans, en lluita amb l'assimilisme d'una dinastia forastera.

Ja contra la dinastia d'Antequera, en temps de Joan II, una bona part dels catalans hagué de lluitar-hi amb motiu de l'empresonament il·legal del dissortat Príncep de Viana, tan estimat a Catalunya.

Contra Felip IV, de la dinastia d'Àustria, hagueren d'alçar-se els catalans en aquella llarga guerra anomenada *dels Segadors*, que començà amb els fets en els quals Pau Claris, que era President de la Generalitat quan s'iniciaren, fou la primera figura.

Posteriorment contra la dinastia de Borbó, en temps de Felip V, féu també guerra aferrissada. Aquesta darrera la perdé totalment i amb aquella pèrdua començà l'esclavatge secular, del qual començà d'aquest temps deslliurar-se.

Pau Claris nasqué a Barcelona, segurament a darrers del mes de desembre de l'any 1585, fill de Joan Claris, doctor de Drets, i de Petronel·la Casademunt, la seva esposa. Als 27 anys fou canonge de la Seu d'Urgell, i el 1638 fou elegit com a diputat eclesiàstic, President de la Generalitat.

Fou durant el seu comandament que Catalunya hagué de redreçar-se contra el Govern de Madrid que estava de fet en mans del *privado* Comte d'Olivares, el qual volia reduir, de totes maneres, la vida política dels catalans a *los usos de Castilla*. Per això no feia justícia a les justes protestes dels catalans, que es queixaven ja feia anys contra la injusta càrrega dels allotjaments de les tropes castellanes o estrangeres a sou del monarca d'Espanya. Ultra el contrafur que aquests perllongats allotjaments significaven, la indisciplina i la misèria d'aquelles tropes innecessàries, a les quals es devien tantes pagues, feien que haguessin de viure sobre el país.

Davant de les queixes d'aquests, el comte-duc, que volia precisament que s'originés un estat de revolta armada que

li donés pretext per a prendre a Catalunya els seus furs, no prenia cap mesura.

Esclatà la revolta popular, a Santa Coloma de Farnés, a Barcelona pel *Corpus de Sang* i en altres indrets, i Catalunya ajudada per França, féu cara, per durant molts anys i forces vegades victoriosament, a l'empenta dels exèrcits espanyols.

En les negociacions amb el Govern de Madrid, en la tasca d'enardir els catalans per a la defensa dels seus drets vilipendiats, Pau Claris hi féu la feina principal.

Enmig de les majors preocupacions de tots els patriotes per l'estat de guerra amb Espanya, que hom no sabia ni com acabaria, morí Pau Claris, el 27 de febrer de 1641. El dietari de la Generalitat dona comte de la seva mort amb les següents paraules: «*Dimecres a XXVII*. En aquests dies a tres quarts tocats per les onze de la nit, donà l'ànima a Déu qui li havia criada, aquell gran restaurador de la nostra pàtria y mare Catalunya, lo molt Il·lustre Senyor, lo Doctor Pau Claris, Canonge de la Santa Iglésia de Urgell, diputat eclesiàstic. Causà esta mort tanta

aflicció a tota la Província y en particular a la present Ciutat que des d'l mayor al menor ho sentir en tant que noy hagué qui no llansàs llàgrimes per haver perdut lo pare, protector, defensor y allibertador de sa pàtria, com intensament ho diran les històries en lo esdevenidor. Déu lo tinga en la sua santa glòria y pregan ànimo los cathalans de que en la major aflicció han tingut un fill que li ha donada llibertat i restaurats tots sos germans i que a exemple llur no li falten sembians fills en lo esdevenidor».

Tota la documentació dels temps coincideix en els elogis tributats a aquest venerable *pare de la pàtria*.

Entre els historiadors moderns en Josep Coroleu en la seva obra *Claris i son temps*, l'anomena *home tot d'una peça*. Aquests són els que fan falta a tot arreu, i sobretot a Catalunya, on tantes coses, gairebé totes, està per fer.

L'exemple de Pau Claris sigui un estimulant per a que surti d'entre nosaltres aquella mena de catalans que, com Pau Claris, siguin tots d'una peça, això és, per dintre i per fora; d'ànima, de pensament, de costum, d'obrar, i també de paraula quan convingui. De catalans que en són únicament d'aquesta darrera mena, ja en tenim prou: Ens en fan falta de tots d'una peça.

EULALIA DE CONSTANTS

Moments lliures, dintre el compliment d'un deure

Perles del Mediterrani: Garraf

Per Quirze Morera

Situat a pocs metres d'un petit bosc de pins espessos, el qual s'ofereix com a jardí florit de natura, contemplo aquest paisatge meravellós, joia somrient i captivadora de les mirades ansioses i amants de tot quant amb tanta sinceritat ens brinda les seves delícies: la naturalesa.

En alguns articles anteriors feia ressaltar les valls ombrívols dels boscos, el perfum de l'espígol i romaní, els cants harmoniosos dels ocells, tot això tan atractiu i que saboregem amb tanta dolcesa. Ara, però, entre la immensitat de tanta grandesa puc descriure dintre el marc reduït d'aquestes ratlles, dessota un cel blau que cobreix el mar d'un color més blau encara, il·luminat per un Sol acaroador que amb tota afectuositat besa les ones, deixant una estela platejada que es perd allà lluny a l'horitzó, on s'albira la silueta d'un vaixell que desprèn una estela de fum negre.

Avui el mar està tranquil. Les ones,

musa inspiradora dels poetes. Entre elles, suaus i afectuoses, unes barques van gironxant-se seguint la direcció envers la platja, acompanyades d'una remor insistent i harmoniosa, que es perd prop mateix de les casetes de bany, de diferents colors, situades a la platja.

Més apartat, una petita rada guarda unes barques prop mateix d'unes tremes molt grans que s'assolellen. A pocs metres, començant la costa, la via s'estén fins a perdre's en l'obscuritat d'una foradada (túnel). Rodejant l'estació, unes torres entre unes cases b'anques d'uns pescadors simpàtics i amables, formen el poble. D'uns 80 a 100 habitants comptarà aproximadament.

Els mitjans econòmics se'ls procuren entre la riquesa del mar i treballs a la via fèrria.

Situat en un lloc determinat, s'aixeca un edifici on ens trobem un cert nombre d'individus, quina instrucció pre-militar

cuida una oficialitat per cert molt agra-
dívola i facilitadora de tot quant pugui
proporcionar-nos el més benestar dintre
un temps de guerra tan ferotge com el
present.

Ahir va ésser un dia ple d'emocions.
Presentació dels nostres Caps, a qui de-
vem correspondre amb la mateixa afec-
tuositat que ells amb les seves arengues
ens prometen.

A la tarda, en uns moments de des-
cans durant la instrucció, gaudirem d'u-
na distracció important amb motiu d'im-
pressionar la pel·lícula «No quiero, no
quiero», en les penyes escabroses prop la
platja, el Sindicat d'Indústria d'Espec-
tacles de Barcelona. Com és natural, por-
tava el seu corresponent maquillatge,
equip registre de sorolls i tot quant és
imprescindible perquè resulti un film
agradable.

Seguint la costum de tots quants ens
agrada practicar el periodisme, per mitjà
d'un interviu vaig assabentar-me que el
film s'impressionava baix la direcció del
senyor Elies i facilitant-me afectuosa-
ment totes les noves que desitjava obtenir.

Entre els companys que ens trobem
aquí, ens hem ajuntat cinc de Castellar:
Homet, Fité, Sala i Marsol, disposats a
convertir-nos, com diu el nostre col·labo-
rador company Gubern des de les trinxe-
res del front del Centre, en homes-sol-
dats.

Ara bé. Tot això que la meua impres-
sió us presenta, no sembla més que un
estiu de temps normal. No, volguts
lectors. Es tracta d'uns fills del poble que
saben complir el seu deure i disposats a
obeir a qui sabem que sap manar.

Què diran aquells que, induïts per
una miserable covardia s'amaguen en les
seves cases o lluny d'elles, (no vull par-
lar d'«enxufats» perquè quasi també són
de la mateixa categoria) en tant que al-
tres deixen també tantes o més obliga-
cions, però es presenten com deuen ésser,
com homes?

Jo creuria ja el moment oportú, per-
què es posés la màxima atenció esbrinant
a on sigui i com sigui, per tal d'acabar
amb tot això que no pot fer més que min-
var els ànims dels nostres familiars, que
en lloc de completar la nostra moral, sols
podrem recollir-ne per mitjà de les seves
noves, uns sospirs d'uns cors ferits per
unes maquiavèliques preferències que
dissortadament encara existeixen.

Garraf, 6 de març de 1938.

P. S. U. de C.
Radi de Castellar del Vallès

Aquest Radi fa públic que, havent rebut
un comunicat pel qual es suposa desertor de
l'Exèrcit Popular l'afiliat JOSEP MIRALLES
SENSANO, ha pres l'acord d'expulsar-lo del
Partit i mantenir la baixa mentre no es de-
mostri el contrari.

Galeria Literària

Auzias March, un dels poetes que ha cantat les més altes pas-
sions humanes durant l'època valentina (cort principal a València,
segle XV i XVI), la qual la podríem qualificar com el segle d'or de
la literatura catalana (segle XIII i XIV).

Aquí l'exposem tot representant el País Valencià i honorant la
seua meritíssima obra poètica, ja que marcà una època i fundà una
escola.

Plan fer esment les seves principals obres: cent *Cants d'Amor*,
set *Cants de Mort*, dotze *Cants Morals* i el *Cant Espiritual*. El caràcter
predominant de tots ells és la imitació del Petrarca, més unida a cert
gust provençal, que fan en aquesta època excel·lent enllaç. El seu
estre és enlairat, la seva dicció plena, el seu fons original, la imita-
ció portentosa i els seus *Cants d'amor* viuran mentre el món sigui
món i visqui la humanitat, l'amor a la poesia i al sentiment.

Reproduïm un fragment del *Cant d'Amor* que meresqué al poeta
el nom de *Metafísic de l'Amor*.

CANT LXXII

O vos, mesquins, qui sots terra jahen
del cop d'Amor ab los cors sangonent
e tots aquells, qui ab cor molt ardent
han be amat, prech vos no us oblideu.
Veniu plorant ab cabells escampats
uberts los pits per mostrar vostre cor
com foch plagat ab la sageta d'or
ab que Amor plagals enamorats.

Los colps d'Amor son per tres calitats,
e veure's pot en les fletxes que lir
per que'ls ferits son forçats de sentir
dolor del colp segons seràn plagats.
D'or e de plom aquestes fletxes son
e d'un metal que's nomena argent
cascú d'aquests dona son sentiment
segons que d'ells diferença lo nom.

En aquell temps que primer d'aquets fon
les fletxes d'or Amor totes lança
e desmenbrat una se n'aturà
ab que'm ferí de que viure abandon.
De fletxes tals molts passats foren morts:
ja no té pus que fer guerra mortal
ab les d'argent sols basta fer senyal
mas los plagats de morir son estorts.

Ab les de plom son huy los seus deportes
e son poder no bast a traure sanch,
Amor vehent, lo seu poder tan manch,
ha trencat l'arch, jo'l fas al mon reports.
E ab cor sancer cridar la sua pau
per que cascú pot anar en cavells
per fugir d'ell no cal muntar castells
lo seu poder pus baix qu'en terra jau.

Mas jo romanch a mort d'açò finau,
la sua pau es guerra per a mi
si'n guerra fos cella per a que'm ferí,
jo fora en pau vençut e sòn esclau.
Pau ha lo mon e guerra jo tot sol
per que Amor guerrejar ha finit,
jo só plagat y no puc ser guarit
puix la que am de ma plaga no's dol.

(Acaba a la pàgina 4)

Galeria Literària

(Ve de la pàgina 3)

TORNADA

O foll Amor, qui vostre delit vol
sobre loch fats ha son contentament
per ço repos no té'n l'enteniment
car sino'l ver l'enteniment no dol.

AUZIAS MARCH

Català de València i de nissaga originària de la Catalunya estricta, nasqué a Gandia en 1397, fill del poeta Pere March i de Leonor Ripoll.

Com a mestres immediats tingué els poetes catalans Jordi de Sant Jordi i el seu pare.

Fou casat en primeres núpcies amb Isabel Martorell i en segones amb Joana Escorna. Féu testament l'any 1458 i l'any següent morí a la ciutat de València.

Figura literària amplemunt humana per la seva magnitud netament catalana i pel seu esperit. Aquest és Auzias March.

sa de les susdites Autoritats disposin per tots els mitjans al seu abast i sense excusa ni pretext de cap mena la incorporació a files de tots els minyons útils compresos en les lleves mobilitzades, posant a disposició de l'Autoritat Militar els que es resisteixin al compliment de les disposicions esmentades, procedint a la detenció dels que no s'hagin presentat.

NAIXEMENT

Dia 1. — Josep Llera López, fill de Josep i de Ramona.

La nostra més sincera enhorabona als venturosos pares i llurs familiars.

FARMACIA de torn per a diumenge,
Major, 16

AQUEST NÚMERO
HA PASSAT
PER LA CENSURA

Pensaments

No existeix la saviesa sense la desconfiança.

Ocupa la tristesa sempre l'interior de les alegries.

La veritat de cap manera té vergonya.

La societat i la naturalesa componen les seves harmonies de les seves contradiccions.

Util és la senzillesa, quan és empleada en l'art.

El talent i l'aptitud no solen proporcionar grans riqueses.

Els secrets, hom mateix que se'ls guardi; mai que s'entreguin a guardar.

A. R. V.

NOTICIARI

LES DECLARACIONS DE XIFRA DE NEGOCIS

Insistim en recordar a tots els comerciants afectats per l'impost sobre la xifra de negocis que el dia 15 del corrent fineix el termini pel lliurament de la fulladeclaració corresponent al passat mes de febrer a les Oficines Municipals, transcorregut el qual a més de la consegüent molestia d'haver-se de traslladar a Sabadell (Recaptació de la Generalitat), els interessats incorreran en l'apremi corresponent.

INCORPORACIO

Avui al matí han fet llur incorporació al Centre de Reclutament, Mobilització i Instrucció, a Barcelona, els minyons allistats a aquesta població pertanyents a la lleva del 1940, complimentant ço disposat pel Ministeri de Defensa Nacional.

REUNIO

El pròxim diumenge, dia 13, a les 10 del matí, la Cooperativa Castellarenca celebrarà reunió general, per tal de donar l'estat de comptes de l'exercici 1937 i procedir al canvi de Junta.

ALS MINYONS DE LES LLEVES MOBILITZADES

Ens enterem de l'Ordre del Conseller de Governació tramesa telegràficament als Alcaldes en virtut de la qual interes-

Ja ets subscriptor
de
"La Farga"
?